

spozná, mi pokaže stol tik sebe ter spregovori nekako naveličana:

„Skoro uganem, kaj vas je v mojo hišo pripeljalo. Je-li ste prišli prašat, kaj bi mi vedeli povedati o onih Linarjevih? O, to je rodovina, vsa skup nič vredna.“

„Motite se, gospa,“ odgovorim jaz mirno; „prišel sem zarad vas in vašega soproga. Je li domá?“

„Zarad mene in mojega soproga, pravite?“ praša gospá in stopi na noge. „Nama ni oni goljuf nobenega bankovca dal, ker moj soprog s takimi ljudmi ni bil nikdar v zvezi.“

„Prosim odgovora na vprašanje: Je li vaš soprog domá in mar veste, kje bi ga dobil?“

„Najbrže bo v svoji pisarnici,“ odgovori gospá nekoliko zavzeta zarad mojega strogega glasa. „Bom poslala po-nj, če se vam ne ljubi samemu iti k njemu.“

Izgovorivši to hoče prijeti za trak, ki je bil nape-ljan do zvonca, a jaz jo vstavim rekoč:

„Ni treba, gospá, ga bom že sam dobil. Ali ni tu vhod v vašo spalno sobo?“ prašam dalje kazaje stran-ska vrata.

„V spalno sobo? Gospod, smem prašati, kaj vam to mar gre?“ reče gospá nekoliko barvo spremenivša in gre proti sobi.

„Bodite, kjer ste, gospá, in ne ganite se iz mesta,“ pa velim jaz, gredé proti vratam.

„Oho, to bi vendar rada vedela, kdo je tu gospo-dar,“ zarohni gospá ter hoče potegniti za zvonec; a jaz jo primem za roko ter jo posadim na stol nazaj rekoč:

„Le mirno, sicer bi se vam sila godila.“

„Sila v moji hiši,“ kriči ona na vse grlo, da jaz, boječ se, da ne bi Jonas naše nazočnosti v hiši pre-kmalu zapazil, odprem vrata ter pokličem zunaj stoječa beriča. Ko vstopita, jej rečem:

„Zdaj le tiho, sicer se vam bodo usta zamašila.“

„Kaj, kaj, meni to v moji hiši — —“

Dalje ne more govoriti, kajti berič jej zamaši usta, drug pa jo drži, da se ne more ganiti. Na to grem jaz k vratam, skušam prizdigniti prag in ko se odmakne, izlečem iz votline pod njim škatljico, čisto podobno oni, katero smo pri Linarju našli za dimnikom. Ko gospá to vidi, se zgrudi na stol. Jaz se dalje zá-njo ne menim, marveč jo prepustim beričema ter grem iz sobe. Zunaj dobim dečka, ki je še vedno mirno čakal, ter se podam ž njim v pisarnico, pred katero že sto-jita dva žandarja. Potrkam in brž na to vstopim.

Kaj zagledam! Jonas sedi s krčmarjem pri mizi, prvi sune več papirja iz nje, da pade za zid; oba sta zeló preplašena. Vendar se Jonas brž zavé, vstane ter mi gré naproti.

„Česa želite, gospod sodnik?“ me praša ter skuša obrazu svojemu dati naravno podobo, ob enem pa tudi postaviti se med me in krčmarja, kateremu je gotovo hotel dati priliko, da bi kaj skril. A jaz, zapazivši to, odprem zopet vrata in žandarja se pokažeta. Jonas in njegov tovariš postaneta v tem hipu blede kot zid, zadnji seže celó po neko reč v žep, a jaz, urnejši od njega, zgrabim ga za roko, žandar pristopi in tako pade krčmarju pištola iz žepa. Na to ukažem ga vkleniti, Jonasu pa zažugam, da se bo njemu ravno taka zgo-dila, če se bo le količkaj sumljivo obnašal. Ker je videl, da je resnica, se je vdal in se ni vstavljal, ko sem jaz segel za njegovo mizo in izlekel dva zvezka ponarejenih desetakov, katere je bil on prej tje pahnul. Razen teh sem dobil tudi papir, na katerem je bil neki račun. Vse to vtaknem v žep.

Pustivši jetnika pod varstvom žandarjev se podam potem preiskavat hišo. S pomočjo dečka, ki o vsem tem ni še nič vedel, najdemo kmalu pod streho pro-stor, v katerem je bilo shranjenih zopet petnajst zvez-

kov ponarejenih bankovcev. Druzega v hiši, katero smo vso preiskali, ni bilo najti. Vzemši vse knjige v pisar-nici Jonasovi seboj se vrnem nazaj k sodnji, kamor so bili Jonas in njegova žena ter ž njima vred zajeti krč-mar že odpeljani. Jaz sem bil prav zadovoljen sam s seboj, ker se mi je zdelo, da sem tu kaj posebnega ogrenil. Jetnike, katere sem bil ukazal vsacega posebej zapreti, pokličem zaporedoma k sebi.

Prvi je na vrsti Jonas. Pride in brati mu je na obrazu, kaj ga v notranjem trga. Na moja vprašanja ne odgovori besedice, zato ga dam zopet odpeljati v samotni zapor; ravno tako krčmarja, iz katerega tudi ni nič spraviti. Za take trdovratneže je samotna ječa najboljša mazilo.

Vse drugače se obnaša žena Jonasova. Vstopivša zarohni najprvo nad mano, kako da sem se predrznil ž njo tako ravnati, kakor s kako baburo.

(Dalje prihodnjič.)

Naši dopisi.

Iz Trsta 5. sveč. — Za Tržaško okolico se je na-pravilo jako važno društvo, namreč politično bralno dru-štvo „Eдинost“. Na svečnico je imelo društvo prvi občni zbor v lepo okinčani dvorani stare šole, ljudstva se je zbralo nad 300 okoličanov in mestjanov. Zapazili smo tudi odlične gospode, kateri so s svojim pohodom društvo počastili in sicer deželni poslanec baron Witt-man, dr. Bizjak in dr. Kafka. Predsedoval je de-želni poslanec Nadlišek, pozdravil je občinstvo v tehtnem govoru ter naslikal v malo besedah važnost političnega društva; ko je končal govor, je oddal pred-sedništvo gosp. dr. Bizjaku, kateri je bil enoglasno za predsednika novega društva izvoljen. Dr. Bizjak se zahvaluje za skazano mu čast in zaupanje, katero stavi občinstvo v njega; navedel je, da se ni mogel odločiti dolgo časa, prevzeti važni častni posel; zago-tovlja, da bo vedno vse storil, kar bo v njegovi moči, v prid naroda in okolice; naglašá prijaznost med onimi, katere je osoda drug zraven drugega živeti vravnala, da treba postopati postavni pot do boja, in nasprotniki bodo spoštovali naše vedenje. Nazadnje pa opomni vedno zvesto ostati cesarju kot dosedaj toliko stotin let. Na-vdušeni živio-klici gromeli so po dvorani. Tajnik gosp. Trobec poroča o društvenem delovanji, in govori za okolico koristen govor ter omenja krivice, katere se okolici godé vsled pritiska nasprotne stranke. Gosp. Dolinar omenja, da društvo ne bo imelo samo poli-tičnega namena, ampak pospeševalo bode tudi gospodar-stvene stvari, da se približa počasi vrsti izobraženih na-rodov, zato povdarja pomanjkanje ljudskih šol v mater-nem jeziku, ktere edine bi mogle okolico zboljšati v ekonomičnem in narodnem obziru; opominja pa okoli-čane in druge odlične Slovence, naj noben ne izostane s svojo duševno in materijalno močjo, in naj dela na to, da beseda „Eдинost“ res ono mesto zavzame, katere blagi pomen boljši prihodnost obeta. G. vitez B. Witt-man kot gost prosi besede; ker pa ne ume slovenskega, dovoljuje se mu v laškem jeziku govoriti; navdušil je okoličane, da so tudi oni poklicani na potu omike bo-riti se za svojo narodnost in boljšo prihodnost, spominja na zvestobo, ktero so Slovani vedno v najhujih prilikah dinastiji in cesarju skazovali, nazadnje pa pozivlja zbrano občinstvo na neutrudljivo delavnost vedno pod znanim slovenskim geslom „naprej“. Brezkončni živio! klici so bili govorniku hvala.

Gosp. kaplan Križman stopi potem na oder, go-vorí kot najbolji govornik in pravi: Dragi okoličani! ko se ravno danes — 2. svečana — to društvo odpre, ne pozabimo onega moža, kateri je prvi Slovincu go-

voril o boljši prihodnosti, ko je pel: „Slovenec, ti si prebrisane glave“; — onega moža, ki je prvi oral ledino naroda, in ta je neumrljivi naš prvi pesnik Vodnik; on naj nas vodi, ko nad zvezdami liro vbira njegov duh. Združite se vsi v to društvo, da bo zares ščit in obramba narodnih pravic. Živela Avstrija in naš presvitli cesar! Gromoviti živio klici tresli so dvorano.

Volilni listki bili so še le v četrtek, zarad poznega časa v noči, od glavnega odbora skrutinirani, da je ljudstvo lahko šlo na svoje domovje. — Costova nenadna smrt je tudi pri nas vsacega potrla, kajti mati Slovenija je izgubila ž njim eno sedanjih najboljših političnih kapacitet in delavnih moči. Bodi mu zemljica rahla!

Iz Črnomaljskega okraja 2. sveč. („*Laibacher Schulzeitung*“ in pa laži, ki zagovarjajo sleparije pri volitvah v kupčijsko zbornico.) „Schul-Ztg.“ napada prav surovo in tudi prav lažljivo pod napisom „Klerikale Fanatiker“, gosp. učitelja Stanonika iz Starega trga pri Poljanah, češ, da je on tropo nemirnežev, ki še pravice voliti niso imeli v obrtniškem oddelku, našuntal, da so davkarskemu diurnistu iz Črnomlja legitimacije, katere je od volilcev dobil, pobrali s silo. Če je to „Schulzeitung“ posnela po „Tagblattu“, kakor pravi, laže ž njim vred. Gosp. Stanonik ni nikogar šuntal; dobro mi je znano, da v Poljanski dolini ni nihče agitiral za narodne kandidate, kar ni bilo prav, in za to je bilo onemu diurnistu lahko nepodučene volilce preslepiti, da so podpisali prazne volilne liste. Stanonik je bil v Trgu pri merici vina, ko pridejo volilci, kateri so bili po oklicu pred cerkvijo, dan poprej, ne vedé zakaj, pozvani k Jonketu pred grad (Poljane), domu gredé v ravno tisto krčmo. Tu povedó, kaj so imeli opraviti, in kako so neke liste podpisovali. Gosp. Stanonik jim razloži, kaj da so podpisali, in zakaj da prav za prav gré. To je bilo dovolj, da se vsi volilci vrnejo, vzemši seboj g. Stanonika in g. kaplana Ferjančiča ter zahtevajo od diurnista, kateri je še pri Jonketu bil, volilne liste nazaj. Nihče ga ni žalil, nihče mu ni grozil, in prav zato bi moral tisti gospod Stanoniku hvaležen biti, kajti, ko bi bili oguljufani volilci sami prišli nazaj, težko, da bi se mu ne bilo kaj družega zgodilo; s Poljancem se ni šaliti. Gospodič se je nekaj časa branil, dati liste volilcem, še le, ko mu župan pové, da mu to ne bo hasnilo, ker kmetje bi šli ž njim do okrajnega poglavarja, potem jim jih je izročil. Ko so možje liste prejeli, in so diurnista zagotovili, da nimajo nič proti njegovi osebi, da le njegov današnji posel se jim studi, so zavpili cesarju živijo, in v miru odšli. V protestu, katerega so v Ljubljano poslali, so ves ta dogodjaj popisali, in mislim, da so tudi pri preiskavi ravno to povedali. K preiskavi je bilo menda prišlo 8 žandarjev. Čemu neki? Ali bi ne bilo bolje, ako bi bilo tisti dan, ko je diurnist z volilnimi listi v Poljane koračil, šlo par žandarjev ž njim? znabiti bi bili vbrani mu slepiti kmete, in druzega preiskovanja bi potem ne bilo treba. Kdo je tedaj učinil nemir in nevoljo med kmeti, Stanonik, ali človek, ki je trdil, da je „im Namen der Regierung“ prišel! Zaslužil je gotovo opombico nekega volilca, kateri je rekel, živila vlada! tisti pa, ki postave pačijo, naj gredó rakom žvižgat! „Schulztg.“ imenuje Stanonika nekdanjega cerkovnika. Ali je bil kedaj cerkovnik ali ne, mi ni znano, vendar, če je bil, mislim, da mu to ni sramota. Na Kranjskem je malo učiteljev, ki niso bili cerkovniki, iz tega pa ne sledi, da bi se smeli nekdanji cerkovniki zasramovati. K besedi „Lehrer“ stavi vredništvo vprašaj. To po moji pameti pomeni, da je dvomiti, ali je Stanonik učitelj. Vedite, gosp. Sima, da je, itak priden in naroden učitelj,

kateri si prizadeva, mladino tako podučevati, da mu ne bo delala nikdar sramote.

Bil sem že večkrat pri šolskih izpitih v Trgu, in prepričal sem se, da g. Stanonik ne trati časa v šoli, ampak si prizadeva mladino na narodni podlagi izobraziti. Tu sem slišal otroke lepo odgovarjati iz zgodovine, zemljepisja, naravoslovja in gospodarstva, se ve da Bismarkove nemščine tu nisem našel; in to je gotovo tisti greh, ki Stanonika črni. Vedite, gosp. Sima, ko bi vas v tako napolnjeno šolo djal, kakor je Tržka, stavim, da otrok še brati ne naučite. Vam se to od Stanonika grdo zdi, da živi v slogi z duhovščino. Kdor ima take g. duhovnike za prijatelje, kot so v Trgu, je srečen učitelj, in ne vem, zakaj bi jih moral sovražiti. Ti gospodje vse storé, kar je na korist šoli; tu ni podoba, da je šola od cerkve ločena. Gospodine Sima, vi obžalujete učitelje Črnomaljskega okraja, da je Stanonik njih voditelj; jaz pa mislim, da morajo ponosni biti, da imajo voditelja značajnega, kateri se ne suče, ko petelin na strehi za vsakim vetrom, in je tudi že v sejah okrajnega šolskega sveta pokazal, da ume braniti pravice učiteljev vsaki čas. Sram mora biti le one slepe kure, katerim so veternejaki voditelji in kateri plešejo, kakor jim „Schulztg.“ gode, o kateri ves svet vé, da jej ni mar za šolstvo, ampak le za ponemčevanje naroda slovenskega.

Iz Senežec. — „Liberalni“ naš župan, katerega nam je g. Dr. Gestrin blagega spomina za račun židovske pive po modernim civilnim zakonu 11. julija 1874 l. v Bierhalli z občino poročil, vse po „liberalnih“ svojih načelih upeljuje: ponočno stražnico si je sezidal na občinske stroške v svojem hlevu, čeravno je od tod 20 korakov v soseskini hiši ponočna stražnica iz prejšnjih časov. „Javno“ vago si je napravil tikoma svoje hiše, in v svojo hišo izpeljal, tudi na občinske stroške, akoravno je zopet na drugo stran njegove hiše 20 korakov proč velik soseskini prostor. No, znamenja kažejo, da hoče on v resnici tisti „večni župan“ biti, kakor je on prejšnjemu županu ta priimek dal. Če pogledamo po šumah, kjer se je zimska izkazba drv od meseca vinotoka 1874 do pretečenega tedna vršila, bomo našli, da ni zdaj svet, kjer so se drva skazovala, nikakoršni šumi in nikakoršnemu gospodarstvu podoben: boljša debla so posekana, slaba debla in kljuke pa rastejo; drobna drva ležijo navskriž, da ni moč čez nje hoditi niti voziti; štori od posekanih dreves molijo čez pol sežnja iz tal, kot stalaktiki na kalvariji Postonjske jame. Reda ni v gozdu čisto nobenega: dva gozdna varha praviloma županovo hišo stražita, po šumah se pa brezobzirno, tudi od neupravičenih občanov pridno noč in dan seka. Drevje, katero je prejšnji župan v drevoredih stran občinskih poti vsadil, je deloma polomljeno, deloma posekano ali pa zagraja in podpiralni koli proč vzeti. Drevesnica, katero je prejšnji župan v letu 1872 napravil, je brez vsake zagraje; škoda le za ondi rasteča lepa drevesca, katerih je brezštevilno veliko. Na soseskino delo pridejo le dobrovoljci; ravno tako pridno se ponočna straža (pred očmi župana) spoštuje, kjer navadno štirje stražiti morajo, pridejo po 2—3, malokdaj 4 stražniki, večkrat tudi nobeden, da jih mora občinski sluga iz krčem na stražnico goniti. Meso nam občinski sluga vsaki mesec po ljubljanski ceni izkliče, a mesar se za to ne zmeni, ter tirja po 30 kr. za funt. Ubogi župan, zakaj ste Vi to težko breme na-se naložili?! — A kaj bo še, ker je komaj še le pol leta Vašega županovanja preteklo!

Iz Ljubljane. (O volitvah za kupčijsko in obrtniško zbornico) se še zmirom ni pomirila naša dežela, kajti res je, da tako nepostayno in s takimi slepili kakor te, niso se volitve vršile nikoli in nikjer. In vendar gospod

minister kupčijstva dr. Banhans ni našel povoda, da bi bile ovržene takošne volitve!

Preglejmo zdaj še enkrat celo rajdo nepostavnosti in prečudnih prikazen od začetka do konca, ki so prišle pri teh volitvah na dan.

Ze volilna komisija je bila nepravilno in zoper jasni §. 8. volilnega reda sestavljena, ker v nji ni bilo 3 zastopnikov obrtnijstva; gospod V. C. Zupan, sam ud te komisije, je v pismu od 15. dne u. m. protestoval zoper tako sestavo — brez vspeha.

Proti jasnemu §. 10 volilne postave so večidel le beriči in drugi strežniki okrajnih glavarjev dobili volilne liste v roke in jih z dokazanimi sleparijami tako marljivo in s tako hitrico raznašali po mestih, trgih in vaséh, da so volilci mislili, da gori in da Bog vedi, kaj jih čaka, če niso nemudoma podpisali ali podkrižali volilnih listov beričem, ki so imeli v svoji drugi mavhi že pripravljene nemčurske kandidate. Da so druge poti neravno prenašli beriči zdaj tako „mit Dampf“ delali, lahko se ugane, kaj jih je tako silno gnalo, da so na tisoče volilnih listov v par dnevih volilcem eskamotirali. Župani, katerim gori omenjeni §. 10 odločno daje nálog, da oni razdelijo volilcem izkaznice in volilne liste, in da volilcem ostaja za prevdarek, koga naj volijo, kakih 8 dni časa, niso prejeli volilnih listov, razen v okraji Litijskem, kjer se je okrajni glavar postave držal, ali pa tam, kjer je okrajni glavar vedel, da bode župan pravi namestnik beriča, kakor na pri-liko Derbitschev Schrey, Hafner itd. In vse to je dr. Suppanu tako postavno bilo, da je v konstitucionalnem društvu menda v Bismarka ves zamaknjen zavriskal: „Dank dem korrekten Vorgang der Regierung!“ No, če možje, ki se „dohtarji pravice“ imenujejo, tako postopanje celó za „korektno“ hvalisajo, potem naj pomislijo, kakošne zapopadke o pravici in postavi cepijo ljudstvu v srca in kakošen „vade mecum“ mu dajejo na pot za spoštovanje postav!

Al pustimo to in poglejmo, kaj se je dalje godilo.

V „Novicah“ smo brali, da vladni načelnik vitez Widman je dr. Bleiweisu, ko je pri njem bil s pritožbami, volilni komisiji poslanimi, obljubil, da bode strogo preiskavati dal dogodbe o volitvah. Zato smo zelo radovedni bili slišati izid napovedanih preiskav, pričakovaje, da se vse odkrije, kar je goljufnega in nepostavnega bilo, bodi si na kakoršni koli strani, in potem z volitvami to zgodi, kar postava veleva, in kar se je na Kranjskem zgodilo leta 1866, — ko je svétnik c. k. deželne sodnije Schmidt potoval skoro po celi deželi, preiskovaje pregreške narodne stranke pri takratnih volitvah, in so bile one volitve zaradi par sumljivih dogodb ovržene. Al zmotili smo se! Preiskave so se res začele, al vršile so se in se še vršé tako čudovito, da svet le strmi, ko bere popis teh preiskav v naših časnikih. Preiskavali so prav tisti okrajni glavarji ali njihovi namestniki, ki so beriče po deželi razpošiljali z nemčurskimi kandidati; tako so tisti, ki bi imeli v preiskavo priti, bili preiskovalci „in causa propria“.

In koga so ti preiskovalci v preiskavo vzeli in zakaj? Ne, ne, preiskavali niso beričev zaradi njih sleparij, s katerimi so volilcem volilne liste izvijali, češ, da bodo manjši patent ali manjše davke plačevali, če volijo može, ki so jih oni v svoji mavhi imeli, — da jim ni treba v Ljubljano voliti iti itd. V preiskavo so ti preiskovalci vzeli le volilce, ki so preklicali goljufno, jim po beričih in družih tacih ljudeh izvito volitev nemčurskih kandidatov, in izpraševali so jih, kdo jih je pripravil do preklica? Ali ni to grozovito! Ali je morebiti ta kriv, ki spozna, da je bil zmoten, in preklicé svojo zmoto? Kaj ni volitev po postavi prosta, in mora biti prosta, ker volilec davek plačuje za

to prostost? Ali ni moralična dolžnost vsacega poštenjaka nevedne v postavah podučiti? Ali ni to še posebna dolžnost časnikarstva? Ali je po takem morebiti tisti kriv, ki tatu al kakega družega hododelca gosposki naznani, tat ali drug hudodelec pa je mož postave in pravice?! In prav take podobe so preiskave okrajnih glavarjev zaradi bivših volitev. Ali ni to tedaj narobe svet? Kam pridemo s takim postopanjem? Pravo po takem postane napačno, anarhija red, razuzdanost pa morala!

Zdaj ima še c. k. državna pravdnija zadnjo besedo. Pričakovati moremo in moramo, da ona stori svojo dolžnost in zatožbo začne na podlagi podanih jej pritožeb, od c. k. deželne sodnije pa pričakujemo, da bode drugačno pot preiskovanja nastopila in to storila, kar se je zgodilo leta 1866 zaradi volitev v kupčijsko zbornico.

— (Iz seje deželnega odbora 5. februarja.) Gledé na dotični sklep deželnega zbora v zadnji sesiji je deželni odbor sklenil nasvetovati primarija in profesorja v deželni porodnišnici, gosp. dr. Al. Valento, za vodjo deželnih dobrodelnih naprav Njegovemu Veličanstvu v potrjenje.

— (Iz seje družbe kmetijske 2. dne t. m.) V tej seji je subvencijski odbor razdelil državno podporo 1010 gld. za sadje- in vinorejo tako, da je po ukazu sl. ministerstva kmetijstva pred vsem drugim ozir jemal na drevesnice in vrte ljudskih šol po deželi. Po tem vodilu se je na prošnjo Kranjskih šolskih svetov dalo za uravnavo šolskih vrtov in drevesnic šolam v Radoljici, Kranji, Škofji Loki in Metliki po 90 gold., — šolam v Postojni, Žužemberku, Košani in Želimljah po 70 gold., — šolam v Nemški Loki, Ihanu, Planini in Zagorji po 50 gld., — gosp. Jož. Vode-tu, namestniku podružnice kmetijske v Dolskem, za podporo v podučevanju kmetijske mladine v sadjereji 25 gold., — Radoljski kmetijski podružnici za nadaljevanje zasadbe sadnega drevja poleg ceste od Lesec proti Bledu 45 gold., — vrtu kmetijske družbe na Poljanah v Ljubljani 100 gold. za to, da se ondi obilo sadnih dreves zaréja in vzlasti šolam po kolikor mogoče nizki ceni sadno drevje prodaja, Horjulski in Koprivniški šoli pa in Jan. Borštniku v Dulah, ki so sadnega drevja prosili, se ga nekoliko brezplačno da. Odločeno pa je bilo dalje to, da se gori omenjenim šolam polovica državne podpore krajnim šolskim svetom koj da, polovica pa še le potem, ko se dokaže, da je drevesnica dodelana. — Dalje je bilo sklenjeno, naprositi vodstvo svilorejskega poskuševališča v Gorici, naj poskrbi družbi naši nakup 25 unč zdravega semnea svilnih črvičev, da more s tem postreči našim domačim svilorejcem. — Vodstvu Slapske šole v Vipavi se da Porentov in Sumperjev panj. — Ker o zadevi uravnanja reke Krke od Bele cerkve do Krške vasi podružnici v Novem mestu in Krškem niste še poročali, deželni odbor pa je družbo kmetijsko pogнал za poročilo, se naprosite imenovani podružnici, naj ponaglite svoje poročilo, katero mora priti v obravnavo prihodnjemu deželnemu zboru.

— (O dr. Costovem pogrebu.) Gledé vancev, kateri so se ranjcemu poklonili, moramo še poročati, da je tudi „Sokol“, katerega prvi starosta je bil dr. Costa, mu poklonil prekrasen venec z napisom „Sokol prvemu starosti dr. Etbinu Henriku Costi“ na belo-modro-rudečih trakovih v zlatu.

— Ker se je goveja kuga zadnje dni unega meseca prikazala v Povirji pri Sežani, je okrajno glavarstvo Postojnsko vsled postave ukazalo zaprtijo v Senožečah, Famlih, Britofu in gornjem Vremu.

— (*Stekel pes*) je predvčeranjim bil prinešen v ži-vinozdravnišnico tukajšnjo, ki je popadel svojega lastnika in enega otroka. Že več let je, kar ni bilo steklega psa v Ljubljani; v Škofji Loki so nedavno imeli enega.

— (*Iz „besede“ čitalnične Vodniku v spomin*) naj povemo še to, da se je naš zbor zopet jako možato ob-nesel, — da je bil zbor pevovodje g. Stöckel-a „blagi spomin“ z zasluženno pohvalo sprejet, isto tako tudi Mo-zartov kvartet.

— (*Telegram iz Trsta*) je včeraj zvečer prinesel v Ljubljano prežalostno poročilo, da je milostljivi škof dr. Legat za mrtudom nevarno zbolel.

Za nagrobni spominek Hicingerjev so dalje darovali: gosp. Milic 1 gold., gosp. župnik Jaklič 1 gold., gosp. Jak. Vindišar 1 gold.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Pravda Ofenheimova še zmiraj zvonec nosi in kida čedalje grje škandale na dan. Zlasti minister Banhans je zabredel v globoko lužo, v kateri se čedalje bolj pogrezuje. V dopisu do sod-nije je še pred svojim zaslišanjem ometaval trditev Ofenheimovo, da je od njega (Ofenheima) zahteval, naj pristopi „chabrusu“. Na to pa je vstal Ofenheim ne-voljen in rekel: „Nikdar se ni tajilo in se tudi nikdar tajiti moglo ne bo, da se je zahtevalo od mene, naj pristopim „chabrusu“, kar sem pa jaz odločno odrekel. Neljubo bi mi bilo, ako bi bil prisiljen to, kar sem rekel, po pričah dokazati, ker bi morala že tako pre-obširna pravda prestopiti na politično polje.“

Če so že te besede, odločno izrečene, Banhansa v čuden svit postavile, je prišel popolnoma v pot, ko je bil 28. januarija kot priča pred sodnijo izpraševan. Naj tu v kratkem popišemo ta jako zanimivi prizor.

Ofenheim prebere iz stenografičnega zapisnika to, kar je nekaj rekel, namreč, „da ne bo nikomur na misel prišlo, ustanoviteljev Česke severne železnice dolžiti nepoštenega ravnanja zato, ker so potegnili usta-noven dobiček.“

Predsednik sodnije: „Pri Česki severni že-leznici se ustanovni dobiček ni delil.“

Ofenheim: „Pač; tistih 9000 gold., ki jih je minister Banhans potegnil, je ravno ustanovni dobiček.“

Predsednik: „Ti 9000 gold. niso bili ustanovni dobiček.“

Ofenheim: „Dovolite, gospod predsednik, tudi jaz nisem bil ustanovnik Lvovsko-Črnoviške železnice, timveč uradnik njen; med mano in to železnico je ista razmera, ko med dr. Banhansom in Česko severno že-leznico.“

Predsednik: „To gre v konečni razgovor.“

Ofenheim: „Plača za trud, ki jo je dr. Banhans od Česke severne železnice dobil, je ravno taka, ko ona, ki sem jo jaz pri Lvovsko Črnoviški železnici po-tegnil, in ki je bila povod zatožbi moje osebe. To si dovolim tu konstatirati.“

Ko je minister Banhans kot priča vse povedal, kar se je predsedniku prašati ga primerno zdelo, mu reče predsednik, da utegne iti, ker je opravil. Al Ban-hans stopi bliže in prične sam od sebe: „Dovolite mi, gosp. predsednik, da le nekaj še izrečem. Ker sem bil pri hipotekarni banki, se je sklepalo, da sem vlekel ustanoven dobiček. Al pod prisego svojo tu izrečem, da pri tej banki nisem potegnil nobenega ustanovnega dobička. Pač sem dobil iz sindikata, enako vsakemu drugemu opravnemu svētniku, nekaj delnic, na katere

je prišlo pri prodaji 5000 gld. Teh 5000 gld. sem po-tegnil v dveh obrokih.“ Zagovornik. „Razen teh 5000 gld. ni vaša ekselenca nič potegnila?“ — Banh. „Nič drugzega ko teh 5000 gld.“ — Zag. „Potem ob-žalujem, da sem prisiljen, povedati, kar sem zvedel o tem. Ne pod Vašim, ekselenca, temveč pod drugim ime-nom je bil potegnen pri hipotekarni rentni banki pre-cejšen ustanovni znesek. Od tega zneska je dobila Vaša ekselenca delež, to priča pobotnica pisana po Vaši roki. Vaša ekselenca se je pa zadnji čas zelo priza-devala to pobotnico nazaj dobiti.“ — Banhans (s po-vzdignjenim glasom). „Vedel sem in bal se, da tega tre-nutka ne bodo izpustili neporabivši ga za to, da nov sum ná-me vale.“ Med poslušalci so vzbudile te besede veliko senzacijo, nekateri so zapazili, da je zagovornik segel v žep, kakor da bi hotel pokazati ono pobotnico. Priča Banhans pa nadaljuje s povzdignjenim glasom: „Vse, kar sem tu povedal, povedal sem pod prisego. Jaz nisem potegnil nobenega drugzega zneska ko onih 5000 gld. ter se tudi nisem prizadeval kako po meni pisano pobotnico nazaj dobiti v svoje roke, kajti zarad vsega, kar sem podpisal ali potegnil, bom vselej od-govor dajal.“

Ko je na to zagovornik hotel ministra še nekaj prašati, mu je prestrigel predsednik besedo ter rekel, da je priča opravila; Banhans je šel iz sobe, poslušalci so z nemirom in čudé se za njim gledali. — Pozneje je pa bilo po različnih Dunajskih listih nekaj brati, iz česar se je smelo sklepati, kakor da bi bil dr. Neuda resnico govoril o oni sitni pobotnici. Kar se ne stori, se ne zve. Občno mnenje pa je, da je ta pravda, ki ima neki do 11. t. m. trajati, za ministra Banhansa precej vroča kaša, pri kateri se je zelo opekel. Če Ofenheim ne bo obsojen, bo to tak udarec za ministra, da se utegne iz stola prekucniti, če ne bo prej sam od-stopil od ministerstva.

— V državnem zboru se je sprejela skoro eno-glasno resolucija, da se imá izdelati Rudolfova želez-nica od Trbiža naprej do Pontebe. Ministerstvo se je na moč vpiralo temu sklepu, pa propadlo je — zdaj že tretjič. — Za česar deželni zbor Kranjski že več časa koledva, storila je v seji 3. dne t. m. tudi zbornica po-slancev, namreč: naj se ministerstvo Dunajsko obrne do ministerstva Ogerskega, da postave, ki proti goveji kugi veljajo pri nas, veljavo dobé tudi v deželah Ogerske krone. — Dokler se to ne zgodi, ne znebijo se Primorci, Kranjci in Štajarci vednega strahu Turške goveje kuge.

— Za cesarjevo potovanje v Dalmacijo, ki se bo pričelo začetkom marca in trajalo 12 dni, se delajo v Pulji že zdaj priprave.

Ogerska. — Liberalizem je pri kraji s svojo umet-nostjo. Le od konservativnega sistema, barona Sennyeya, pričakujejo še rešitve. Ta pa vé le trojno pot do pomoči: 1. Če se hitro sistem premeni; 2. če se dohodki po praviči določijo, in 3. če se davki po-vikšajo. — Bo pač težko na Ogerskem zdaj še.

(*Popravek o seji deželnega odbora dne 30. jan.*) V zadnji številki „Novic“ smo poročali, da je deželni zaklad okrajnemu glavarstvu Novomeškemu v razdelitev med Dolence po toči poškodovane izplačal 500 gld.; a tu se je vrinila ti-skarna pomota; deželni zaklad v navedeni namen ni izplačal 500 gl., ampak 5000 gld.

Listnica vredništva. Gosp. L. Hl. v L: Ne, ne z nejevoljo; nemška pisava je bila le naključba.